גמ' ראוי לו אין, שאין ראוי לו לא, למעוטי מאי? אמר רב פפא א] למעוטי *קמצין שלא קידשו בכלי. מתקיף לה רבינא מאי שנא מדעולא *דאמר עולא ב] *אימורי קדשים קלין שהעלן לפני ג] זריקת דמן לא ירדו נעשו לחמו של מזבח? הנך לא מיחסרו מעשה בגופייהו, הני מיחסרו מעשה בגופייהו: ר' יהושע אומר כל הראוי לאישים כו': ורבן גמליאל נמי הכתיב עולה על מוקדה? ד] ההוא לאהדורי *פוקעין הוא דאתא. ואידך לאהדורי פוקעין מנא ליה? נפקא ליה מאשר תאכל האש. ואידך ההוא מיבעי ליה ה] לעיכולי עולה אתה מחזיר *ואי אתה מחזיר עיכולי קטורת דתני *רבי חנינא בר מניומי (בר') אליעזר בן יעקב °אשר תאכל האש את העולה ו] על המזבח עיכולי עולה אתה מחזיר ואי אתה מחזיר עיכולי קטורת. ואידך לאו ממילא ש"מ דעיכולי עולה מהדרינן: רבן גמליאל אומר כל הראוי כו': ורבי יהושע נמי הכתיב מזבח? ההוא מיבעיא ליה מאי ז] (טעמא) קאמר רחמנא כל הראוי למוקדה מקדש מזבח. ואידך מזבח אחרינא כתיב ח]. ואידך חד להיכא ט] דהיתה לה שעת הכושר וחד להיכא דלא י] היתה לה שעת הכושר. ואידך כיון דפסולין נינהו ורבינהו רחמנא לא שנא היתה לו שעת הכושר לא שנא לא היתה לו שעת הכושר: רבי שמעון אומר הזבח כשר כו': תניא רבי שמעון אומר עולה מה עולה הבאה בגלל עצמה אף כל הבאין בגלל עצמן יצאו נסכים הבאין בגלל זבח. יא] רבי יוסי הגלילי אומר מתוך שנאמר °כל הנוגע במזבח יקדש שומע אני בין ראוי ובין שאינו ראוי ת"ל °כבשים מה כבשים ראויין אף כל ראוי. ר"ע אומר °עולה מה עולה ראויה אף כל ראויה. מאי בינייהו? אמר רב אדא בר אהבה עולת העוף פסולה איכא בינייהו מר מייתי לה מעולה ומר מייתי לה מכבשים. ולמאן דמייתי לה מכבשים הכתיב עולה? אי כתיב כבשים ולא כתיב עולה יב] ה"א אפילו מחיים כתב רחמנא עולה. ולמאן דמייתי ליה מעולה הא כתיב כבשים? אי כתיב עולה ולא כתיב כבשים הוה אמינא אפילו מנחה, כתב רחמנא כבשים. מאי איכא בין הני תנאי להני תנאי דמתניתין? אמר רב פפא קמצים שקדשו בכלי איכא בינייהו לתנאי דידן לא ירדו לתנאי דמתניתא ירדו. *(ר"ל אמר) מנחה הבאה בפני עצמה לדברי *כולן לא תרד יג] לדברי רבי יוסי הגלילי ור"ע תרד

*והנסכים ירדו. שאין מזבח מקדש פסולין אלא בבאין בגלל עצמן אבל לא הבאין בגלל אחרים כדיליף ר"ש טעמיה בגמרא יד] (מפרש): גמ' למעוטי מאי. טו] שלא נראה למזבח לדברי הכל: אימורי קדשים קלים. טז] לפני זריקת דמן. שלא הוברר למזבח, שזריקת דמן שלהן היא אור קובעתן לחלק גבוה לענין מעילה מה שאין כן בקדשי קדשים שהן מתחילתן לגבוה ואימוריהן יז] (עולין) למזבח אבל קדשים קלים אין בהן מעילה אפי' באימוריהן כדתניא בתורת כהנים יח] (את) קדשי ה' המיוחדים לשם יצאו קדשים קלים אבל לאחר זריקת דמים יש מעילה באימוריהן דנפקא לן יט] מכל חלב לה' לרבות אימורי קדשים קלים לאחר זריקת דמים למעילה ואפילו הכי קאמר לא ירדו: בגופייהו. כ] *דאיפסולן בדבר אחר הוא: ההוא לאהדורי פוקעין. כא] *דלאו אפסולין קאי אלא אכשרין שפוקעין מן היקידה איסיקלטי"ר וקאמר קרא שיחזירם למוקדה דעל מוקדה משמע מוקד שהיה לה כבר כב]: אשר תאכל האש כו'. קרא יתירא הוא דפשיטא דדשן מאשר תאכל האש הוא אלא לדרשא אתא אשר כג] תאכל האש ותפקעם העולה מעל המזבח חזור והעלם על המזבח: לאו ממילא ש"מ כו'. הילכך לא בעי קרא אחרינא: מקדש מזבח. ללמדך כד] שטעמא שלא ירד משום קדושת מזבח הוא: מזבח אחרינא כתיב. כל הנוגע במזבח יקדש (שמות כט): שעת הכושר. להקטרה לפני פסולו כגון לן ויוצא וטמא: לא היתה לו שעת הכושר. נשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו: ת"ל כבשים. כה] וסמיך ליה וזה אשר תעשה על המזבח: ר' עקיבא אומר. עולה בהאי קרא כתיב כו]: מר מייתי לה מעולה. דלא תרד דאף עולת העוף משמע מר מייתי לה לקידושי פסולין מכבשים בהמה ולא עוף: כתב רחמנא עולה. מהראוי לעלות: ה"ג קמצים שקדשו בכלי איכא בינייהו לתנא דידן לא ירדו לתנא דמתניתא ירדו: קמצים שקידשו בכלי. ונפסלו: לתנאי דידן. רבן גמליאל ורבי יהושע לא ירדו דגמרי לה ממוקדה וממזבח והני בני מזבח ומוקדה נינהו עד שלא נפסלו: לתנאי דמתניתא. רבי יוסי הגלילי ורבי עקיבא ירדו דעולה בעינן אבל מנחה תרד:

*הנסכין כשירין והזבח פסול. אי אפשר להיות נסכין כשירים כז] גמורין כיון דהזבח פסול אלא כלומר כשירין מפסול עצמן: למעוטי מאי. אי למעוטי קטרת קאתי הא תנא ליה סיפא וכן רובע ונרבע קתני בסיפא ולא הוה ליה כח] למיתניא ראוי לו אלא המזבח מקדש את הפסולין: למעוטי קמצים שלא קדשו בכלי. כט] אפילו אליבא דר"ש קאי דאמר לקמן (דף פד.) בנשפך דמה דלא ירד חדא דלכולהו תנאי מיבעי ליה לאשכוחי שאין ראוי לו ועוד מדפריך עלה מ"ש מדעולא דההיא דעולא אתיא כר"ש דלרבי יהודה ירדו מדאמר עלה רבי זירא לקמן אף אנן נמי תנינא שנשפך דמה כו' וכי קאמר למעוטי קמצים שלא קדשו בכלי הכי נמי דהוה מצי למימר לרבי יהודה למעוטי אימורי קדשים קלין שהעלן לפני זריקת דמים דירדו אלא משום דאיירי לר' שמעון נקט הכי והקשה ה"ר חיים דהא שמעינן לר' שמעון בהקומץ רבה (מנחות דף ט.) דקומץ לא בעי קידוש כלי וצריך לומר על כרחין דהכא אליבא דרבנן נקט דבעו בקומץ קידוש כלי כדקיימא לן בכל דוכתי ולא כרבי שמעון ולרבי שמעון משכחת לה שאין ראוי לו כגון לבונה קודם קמיצת הסולת שהלבונה ניתרת בקמיצת הסולת ועוד נראה דההיא דעולא כבולי עלמא דבכל דוכתי מייתי לה הכא ובפ"ק דמעילה (דף ז:) ועוד מדפריך מאי שנא מדעולא ולא פריך מ"ש ממתני' שנשפך דמה וכן במעילה דמייתי מדעולא ולא מייתי ממתני' דנשפך אע"ג דמייתי דומה לדומה ל] *מתמה משמע דההיא דעולא כבולי עלמא דאפי' ר' יהודה מודה דנעשו לחמו של מזבח ולא דמי לנשפך דמה כיון דאיכא זריקת דמה והא דאמר רבי זירא לקמן אף אנן נמי תנינא *לר"ש מוכח שפיר דנעשה לחמו של מזבח ודחי הש"ס דאפילו לרבי שמעון אין כאן ראיה וה"ה דהוה מצי למימר דלר"ש פשיטא וכי איצטריך ליה לעולא לאשמועינן אליבא דר' יהודה: ההוא לאהדורי פוקעין הוא דאתא. ומהא דדרשינן לקמן ועשית עולותיך הבשר והדם עיכולי עולה אתה מחזיר ואי אתה מחזיר עיכולי גידים ועצמות לא נפקי פוקעין דקסבר האי תנא דלא אמרינן ממילא שמעינן מינה כי היכי לא] דנפקא לן בסמוך מאשר תאכל האש את העולה דדרשינן עיכולי עולה אתה מחזיר ואי אתה מחזיר עיכולי קטרת ומאן דאית ליה ממילא שמעת מינה הכי נמי הוה מצי למידרש פוקעין מועשית ומ"מ *תרוויהו צריכי מאשר תאכל האש לב] דמועשית לא הוה ממעטין קטרת כיון דבר הקרבה הוא כמו בשר ודם *ועוד יש לומר דהיינו טעמא דלא נפקא פוקעין מדדרשינן עיכולי עולה אתה מחזיר ואי אתה מחזיר עיכולי גידים ועצמות משום דהוה מוקמינא ליה מפירשו מן המערכה ועודם על גבי המזבח ולא נפלו לארץ אבל נפלו לארץ לג] אפילו עיכולי עולה אי אתה מחזיר: ואי אתה מחזיר עיכולי קטרת. עיכולי לבונה לא ממעט דמהדרינן להו כדמוכח בהקומץ רבה (מנחות דף כו:) והיינו טעמא דעל המזבח כל הראוי למזבח החיצון קאמר: מה עולה ראויה. וצריך לדקדק בעולה שמעתין דמרבינן כל הקרבנות אע"ג דכתיב עולה: הוה אמינא אפילו מחיים. ובדוקין שבעין ואליבא דרבי עקיבא כדאמר לקמן כתב רחמנא עולה שראוי לעלות: כל עולין) אפילו מנחה. תימה דבפרק שתי מדות (מנחות דף צ:*) ממעטים מנחה מנסכים מדכתב עולה ויש לומר דשאני התם דמסתבר עולה דווקא דכולה כליל דדומיא דנסכים דכולה למזבח אי נמי שאני הכא דכתיב כל הנוגע במזבח יקדש דכל משמע לרבויי אי נמי משום דכתיב זאת תורת דריבה תורה אחת לכל העולין:

הכלן

עין משפט נר מצוה

[שייך לעיל במשנה]

ג א מיי' פ"ג מהל' פסה"מ הל"ה:

ד ב מיי' שם הל"ב:

ה ג מיי' פ"ו מהל' מעה"ק הל"ג:

ו ד מיי' פ"ג מהל' תמידין ומוספין הל"ג:

ז ה מיי' פ"ג מהל' פסה"מ הלכה ג:

ח ו מיי' שם הל' טו:

ט ז מיי' שם הל"ה:

[מנחות כו:]

מסורת הש"ס

שייך לע"א

צ"ל עומדין

מעילה ז: לקמן פה.

צ"ל דפסולן מחמת דבר אחר הוא צ"ק

לאו כו' מן המוקדה איסיקלטי"ר בלע"ז וקאמר קרא שיחזיר למוקדה כו' צ"ק

[סנהדרין לד.]

[צ"ל אמר ריש לקיש]

[ושם ד"ה אפילו]

לתרוויהו צ"ק

כ"א ולא מאשר תאכל האש לא הוה ממעטינן אלא דליתא על מזבח החיצון אבל עיכולי גידים ועצמות לא

תורה אור

נושא

קמצין שלא קדשו בכלי ונפסלו אם עלו ירדו לדברי הכל - בניגוד לאימורי קדשים קלים שהעלן לפני זריקת דמן - אם עלו לא ירדו

נושא

ר' יהושע שומד "מוקדה" ור' גמליאל שומד "מזבח" מה כ"א למד מהמקור של השני

נושא

שני תנאים המביאים מקורות מהפסוקים כדי לקבוע מה שייך לדין 'אם עלו לא ירדו'

ר' יוסי הגלילי - "כבשים"

ר"ע - "עולה"

מאי בינייהו

1. בין ר' יוה"ג ור"ע

2. בין תנאים דבריתא ותנאים דמשנה

	ר' יהושע	ר' גמליאל
עולה על מוקדה	כל הראוי לאשים אם עלה לא ירד	לאהדורי פוקעין
אשר תאכל האש	לאהדורי פוקעין	עיכולי עולה אתה מחזיר ואי אתה מחזיר עיכולי קטורת
(בלי קרא)	לאו ממילא שמעת מינה ולא קרינן ליה פסוק	
"מזבח"	כל הראוי למוקדה מקדש מזבח	כל הראוי למזבח
מזבח אחרינא	1. היכא דהיתה שעת הכושר 2. היכא דלא היתה שעת הכושר	
בלי קרא		כיון דפסולין וכו'

שמות כט:לח

"וזה אשר תעשה על המזבח כבשים בני שנה שנים ליום תמיד"

שיטה מקובצת

א] למעוטי קמצין. שלא קידשו בכלי לאחר קמיצתן ואע"ג דהמנחה נתקדשה בביסא דאל"כ חולין גמורין הן ופשיטא דתרדו מ"מ אחר שהוברר חלק האישים לא נתקדשה דאותה קדושה שהית בביסא חלק הכהנים היה מעורב בה ומשום הכי ממעט ליה תנא דמתני' כיון דלא נתקדשה אחרי שהוברר חלק האישים אע"ג דנתקדשה קודם לכן כדפי' וכר"י דאי כר"ש הא לא בעי קידוש קומץ כדאיתא בפ' הקומץ קידשה שלא בכלי שרת פסולה ור' שמעון מכשיר. מהר"פ: ב] אימורי קדשים קלין כו' וקשיא לרב פפא דהיכי דהקידוש כלי מכשיר הקומץ לקרב כך הזריקה מכשר' האימורי' ליקרב דקודם הזריקה אין בהן מעילה ואפ"ה קאמר לא ירדו וא"ת מאי פריך דילמא ר"ש היא אבל ר"י לית ליה הא דעולא וי"ל דעולא סתמא אמר למילתיה ומסתמא דברי הכל הוא וא"ת והיאך אתיא כר"י הא אמר ר"י בהדיא נשפך דמה תרד וי"ל דלא דמי כדאמרי' לקמן התם אם בא לזרוק אינו זורק כלומר אינו יכול לזרוק שהרי נשפך הדם הכא אם בא לזרוק זורק וא"ת ולר"ש מאי ממעט מלישנא דראוי לו דמשמע הא אין ראוי לו תרד י"ל למעוטי לבונה שאינה ניתרת כי אם בקמיצת הסולת ואם עלתה קודם תרד ולא נהירא למורי דא"כ כי היכי דפריך אליבא דר"י [מ"ש מדעולא] כמו כן צריך ליישב (מאי שנא דפריך) אליבא דר"ש וא"כ מאי משני הנך לא מיחסר כו' לבונה נמי לא מיחסר מעשה בגופיה. לכך נראה דלר"ש בא למעט בשר קדשי קדשים ובשר קדשים קלים ואע"ג דבהדיא תני לה במתני' תני והדר מפרש וא"ת א"כ אמאי אמר רב פפא למעוטי קמצים לימא למעוטי הני דמתני' וי"ל דרב פפא רוצה להשמיענו חידוש יותר מבשר קדשי קדשים כו' דהני אינן באים לידי ראויות לעולם אבל קמצים שלא קידשו בכלי סופן באים לידי ראויות ואפ"ה לר"י אין המזבח מקדש ומ"מ לא שביק רב פפא האי למעוטי הני דמתני' לר"ש כדפי' אבל הוא משמיע לנו כל החידוש שיוכל להשמיע וא"ת הא תינח רב פפא אבל מאי בעי תלמודא וכי לא היה יודע דמצי למעוטי הני דמתני' וי"ל דרב פפא עצמו בעי הכי שהיה דחוק לר"י להשמיענו א) דאם עלו ירדו וכה"ג איתא בפ' לא יחפור ב) עי"ל הא דדייק תלמודא ראוי לו אין הא אין ראוי לו לא זה אינו אליבא דר"ש כי אם להני דאמרי במילתייהו ראוי דמשמע ראוי לו אין הא אין ראוי לו השתא אע"ג דסופו בא לידי ראויות אין המזבח מקדשם ומש"ה דחיק רב פפא למישכח דבר שאינו ראוי השתא וסופו להיות ראוי אבל ר"ש סבר אע"ג דאינו ראוי המזבח מקדשם ותדע מדלא הזכיר במילתיה ראוי ולא תלי טעמא אלא חומיא דעולה הבאה בגלל עצמה ומ"מ צריך לדחוק דפליג ארבעותא: ג] זריקת דמם לא: ד] ההוא עי' תוס' לקמן דף קט ע"א: ה] ליה לעיכולי עולה אתה מחזיר כו' מחזיר עיכולי קטרת דתני רב חנינא בר מניומי בדבי ר' אליעזר: ו] תיבות על המזבח נמחק: ז] מאי קאמר רחמנא על מוקדה כל תיבת טעמא ל"ש ונמחק: ח] מזבח אחרינא כתיב כל הנוגע כו' והתם לא כתיב מוקדה: ט] דהיה לו שעת: י] דלא היה לו שעת: יא] זבח תניא ר': יב] הוה אמינא אפי' מחיים וא"ת וכי באיזה פסולים מיירי דס"ד דאם עלו מחיים לא ירדו א"ת רובע ונרבע הא אמר במתני' דאפילו לאחר שחיטה ירדו וא"ת לן ויוצא הך פסול לא שייך מחיים וי"ל בבעלי מומין ואליבא דר"ע דמכשיר בבעלי מומין לאחר שחיטה וסד"א דאפי' מחיים לקדשי כתב רחמנא עולה: יג] לדברי. עי' תוס' לקמן דף קח: יד] תיבת מפרש נמחק: טו] מאי ס"א אמר רב פפא למעוטי קמצים כו' דלא נראו למזבח: טז] קלים שהעלן לפני זריקת דמים שלא הוברו למזבח שזריקת דמן: יז] עומדין למזבח: יח] תיבת את נמחק: יט] לן מדכתיב וכל חלב: כ] בגופייהו דפסולין מחמת דבר אחר הוא דהיינו זריקת הדם הס"ד: כא] ולאו אפסולין: כב] כבר גלוין קרי ביה על מוקדה מפיק ה"א: כג] תאכל האש: כד] ללמדך דטעמא שלא: כה] כבשים דסמיך: כו] כתיב עולה: כז] גמורין דא"כ אמאי ירדו אלא כיון דהזבח פסול פסולין נ"כ וכשרין דקאמר היינו כשרין כו'. מהר"פ: כח] למיתני: כט] לכאורה משמע דהיינו אפילו: ל] לדומה משום דההיא ותיבת מחמת נמחק: לא] דלא נפקא לן: לב] האש לא הוה ממעטינן גידים ועצמות משום דבני אכילת אש על המזבח נינהו כשהם מחוברים אבל קטרת ממעטינן דעל המזבח כל הראוי למזבח קאמר מועשית עולתיך הבשר והדם לא הוה ממעטינן קטרת: לג] לארץ הו"א אפילו:

א) נראה דצ"ל להשמיענו דאף בקמצים שלא קדשו בכלי אם עלו ירדו לר"י ב) דף כב ע"ב וע"ש בתוס' ד"ה וכמה.